

13.04.21

Informasjon om tilrettelagt barnehagetilbud

Barnehageloven § 37 Barn med nedsatt funksjonsevne

BARN MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE

Gjennom nasjonale lover og internasjonale konvensjoner er barn med nedsatt funksjonsevne sikret rett til å kunne delta i samfunnet på linje med funksjonsfriske.

(Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, Barnehageloven og FNs konvensjon om rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne)

Barn med nedsatt funksjonsevne er en sammensatt gruppe. Dette kan være barn som har skade eller avvik i kognitive, psykologiske, eller fysiologiske funksjoner. Barna kan ha tapt eller fått skade på en kroppsdel eller i en av kroppens funksjoner. Barn med nedsatt funksjonsevne skal ha mulighet til å delta i barnehage i likhet med andre barn.

Selv om begrepet nedsatt funksjonsevne skal forstås vidt, er det lagt til grunn i forarbeidene til diskriminerings- og tilgjengelighetsloven at tilretteleggingsbehovet må være av en viss varighet og styrke for at den skal kunne begrunne et krav om individuell tilrettelegging (Ot.prp. nr. 44 (2007-2008) s. 180).

BARNEHAGEEIERES PLIKT

Barnehageloven § 2, tredje ledd, stiller krav til at barnehagen skal tilpasse tilbudet blant annet ut fra barnets alder og funksjonsnivå. Dette betyr at barnehageeier har ansvar for å se til at også barn med nedsatt funksjonsevne får et individuelt barnehagetilbud i tråd med loven. Barnehageeiers ansvar er likevel avgrenset til hva barnehagen kan gjøre innenfor de ordinære rammene.

KOMMUNENS PLIKT

I barnehageloven § 37 fastsettes kommunens plikt til å tilrettelegge barnehagetilbudet for barn med særskilte behov: *«Kommunen skal sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud. Plikten til tilrettelegging omfatter ikke tiltak som innebærer en uforholdsmessig byrde for kommunen. Ved vurderingen av om tilretteleggingen innebærer en uforholdsmessig byrde, skal det særlig legges vekt på tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer, de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen og virksomhetens ressurser. Kommunen fattar vedtak om tilrettelegging av barnehagetilbudet til barn med nedsatt funksjonsevne.»*

For å ha rett til tilrettelegging etter barnehageloven § 37, må barnets funksjonsnedsettelse være av en slik art at det kreves tilrettelegging utover det som er innenfor barnehageeiers plikt. Kommunens tilretteleggingsplikt gjelder tiltak som er nødvendig for at barnet skal nyttiggjøre seg av barnehageplassen.

Målsettingen med tilrettelegging etter § 37 er ikke en endring eller utvikling hos barnet, men det å bygge ned de barrierene som gjør at barnet ikke kan ta i bruk barnehagetilbudet i likhet med andre barn.

Tilretteleggingsplikten gjelder barn med nedsatt funksjonsevne som er bosatt i kommunen og som har barnehageplass. Dette innebærer imidlertid ikke at kommunen må finansiere tilrettelegging som den enkelte barnehage er pålagt som følge av krav i barnehageloven eller annet regelverk.

Barn kan i unntakstilfeller tilbys plass i en annen barnehage enn den foresatte foretrekker dersom individuell tilrettelegging ved den foretrukne barnehagen er uforholdsmessig byrdefull for kommunen. Barnets beste er et viktig moment i avveiningen av om et tiltak utgjør en uforholdsmessig byrde for kommunen. Momenter i vurderingen er hvilken effekt tilretteleggingen vil ha for barnet, veid opp mot kostnadene for kommunen, og i hvilken grad det er mulig å gjennomføre tiltaket i barnehagen.

Kommunen kan ikke pålegge en privat barnehage å tilrettelegge tilbudet, det må eventuelt inngås en avtale om det. Dersom en privat barnehage ikke ønsker å tilrettelegge barnehagetilbudet etter § 37 må kommunen tilby barnet plass i en annen barnehage. Det er kommunen som er økonomisk ansvarlig for tilretteleggingen, og barnehagene får refusjon fra kommunen for de kostnader tilretteleggingen medfører.

MELDING OM BEHOV

Det er hovedsakelig foresatte, som via skjema på kommunens hjemmeside, melder om behov for tilrettelegging av barnehagetilbudet til sitt barn. Behovet kan gjelde bygningsmessige endringer, ekstra bemanning, utstyr og andre tiltak. I meldingen må foresatte beskrive barnets nedsatte funksjonsevne og dets behov for tilrettelagt barnehagetilbud. Barnehagen barnet går i/skal begynne i kan veilede foresatte i utfylling av meldingen.

Dersom barnehagen vurderer at et barn har behov for et tilrettelagt barnehagetilbud har styrer ansvar for at foresatte og barnehage drøfter dette. Dersom kommunen v/barnehagemyndigheten er kjent med at et barn kan ha behov for tilrettelagt barnehagetilbud har kommunen ansvar for å drøfte dette med foresatte. Er foresatte enig melder de om behovet for tilrettelagt barnehagetilbud for sitt barn.

Dersom kommunen vurderer å sette i gang tiltak uten at foresatte har vært involvert, må kommunen forhåndsvarsle foresatte om dette (se forvaltningsloven § 16). Foresatte vil da få mulighet til å uttale seg i saken før det fattes vedtak. Kommunen skal også opplyse saken best mulig før vedtaket fattes (forvaltningsloven § 17). En uttalelse fra foresatte vil i de fleste saker være nødvendig for at saken skal bli best mulig opplyst. Foresatte skal involveres så tidlig og i så stor grad som mulig.

Dersom foresatte er uenige i kommunens vurdering av om barnet har nedsatt funksjonsevne, og derfor ikke ønsker tilrettelegging, kan kommunen allikevel fatte vedtak om tilrettelegging. Kommunen har en plikt etter loven til å tilrettelegge barnehagetilbudet. Hvis kommunen, på bakgrunn av opplysningene i saken og barnets beste, mener at barnet har behov for tilrettelegging, skal de fatte vedtak om dette. Foresatte kan da klage på vedtaket til Statsforvalteren. Statsforvalteren kan behandle alle sider av saken (forvaltningsloven § 34).

VEDTAK

Kommunen v/barnehagemyndigheten, fatter vedtak om tilrettelegging av barnehagetilbudet. Avgjørelsen er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Et enkeltvedtak skal grunngis. Forvaltningsorganet skal gi begrunnelsen samtidig med at vedtaket treffes.

Vedtaket fattes for maksimalt ett barnehageår av gangen.

Vedtaket sendes foresatte med kopi til barnehagen.

INNHEMING AV OPPLYSNINGER

Kommunen må ha tilstrekkelige opplysninger om barnet og barnets behov før det fattes vedtak om tilrettelegging. Kommunen må derfor opplyse saken best mulig før det fattes vedtak, jf forvaltningsloven § 17, både for å kunne ta stilling til om et barn har nedsatt funksjonsevne og om barnet ikke kan nyttiggjøre seg av barnehagetilbudet på lik linje med andre barn. Kommunen må i den forbindelse innhente opplysninger og gjøre nødvendige undersøkelser/observasjoner, som er av betydning for avgjørelsen.

Foresatte må samtykke for at kommunen kan kontakte fastlege, helsestasjon, sykehus, fysioterapeut, barnevern, PPT og/eller barnehage for å innhente opplysninger som er nødvendige for å fatte vedtak. Foresatte må også samtykke for at kommunen kan foreta observasjoner av barnet i barnehagen.

KLAGEMULIGHET

Vedtak om tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven og kan påklages. Det skal fremgå tydelig av klagens innhold hva det klages på. Det kan klages på saksbehandlingen i saken, avslag, innholdet i vedtaket eller manglende oppfyllelse av vedtaket. Klagen skal være underskrevet.

Klagen sendes Lyngdal kommune v/Barnehagemyndigheten og må være postlagt innen 3 uker fra vedtaket er mottatt. Ved et eventuelt avslag på klagen, blir klagen oversendt Statsforvalteren i Agder for endelig avgjørelse.

Foresatte har rett på veiledning og innsyn i alle sakens dokumenter, med mindre det finnes dokumenter i saken som i lov eller forskrift er unntatt fra partsinnsyn